

mpc
METODICKO-PEDAGOGICKÉ CENTRUM

Moderné vzdelávanie pre vedomostnú spoločnosť / Projekt je spolufinancovaný zo zdrojov EÚ

Mgr. Erika Martišová

Rozvíjanie predčitateľskej gramotnosti prostredníctvom hlasného čítania

Osvedčená pedagogická skúsenosť edukačnej praxe

Bratislava

2013

Vydavateľ: Metodicko-pedagogické centrum, Ševčenkova 11,
850 01 Bratislava

Autor OPS/OSO: Mgr. Erika Martišová

Kontakt na autora: Materská škola, Hospodárska 7, Nitra
emartisova@gmail.com

Názov OPS/OSO: Rozvíjanie predčitateľskej gramotnosti prostredníctvom hlasného
čítania

Rok vytvorenia OPS/OSO: 2013

Odborné stanovisko vypracoval:

Za obsah a pôvodnosť rukopisu zodpovedá autor. Text neprešiel jazykovou úpravou.

Táto osvedčená pedagogická skúsenosť edukačnej praxe/osvedčená skúsenosť odbornej praxe bola vytvorená z prostriedkov národného projektu Profesionálny a kariérový rast pedagogických zamestnancov. Projekt je financovaný zo zdrojov Európskej únie.

Kľúčové slová

Prierezová téma, emočné zdravie dieťaťa, predčitateľská gramotnosť, kniha, hlasné čítanie, rodina.

Anotácia

Práca poskytuje spôsoby rozvíjania predčitateľskej gramotnosti u detí v materskej škole. Opisuje teoretické východiská prepojené s metodickým materiálom, s návodmi a plánikmi, i samotnou skúsenosťou spolupráce s rodinou.

OBSAH

Úvod	5
1 VÝCHODISKÁ A CIELE OPS	6
1.1 Oblasť rozvoja rannej gramotnosti detí v materskej škole	6
2 PRAKTICKÉ VÝCHODISKÁ ROZVÍJANIA PREDČITATELSKEJ GRAMOTNOSTI	9
2.1 Čítanie deťom, práca s knihou	9
2.2 Kniha je môj kamarát	11
2.3 Spolupráca s rodinou	13
2.4 Spolupráca so základnou školou	15
2.5 Spolupráca s kníhkupectvom	15
Záver	19
Zoznam príloh	21

ÚVOD

Dieťa by pred vstupom do základnej školy malo byť, okrem iného, schopné samostatne sa vyjadrovať, vedieť urobiť si úsudok, porozumieť počutému, malo by zachytiť hlavné myšlienky, oznámiť dej, sledovať a rozprávať príbeh, prejavovať záujem o knihy a byť schopné počúvať čítanie.

Schopnosť načúvať nie je vrodená, je to vec, ktorú sa musíme naučiť. S výučbou sa začína už od prvých okamihov nášho bytia. Najskôr len rozoznávame hlasy, potom počúvame spevu uspávanky, potom sú nám predkladané básničky, pesničky, rozprávanie. Avšak v rozvíjaní schopnosti načúvania má nezastupiteľnú úlohu čítanie z kníh. S čítaním začíname už v tom najútlejšom veku dieťaťa, aj keď ešte všetkému nerozumie. Čítanie otvára deťom dvere do sveta fantázie, rozvíja ich slovnú zásobu, predstavivosť, ale učí ich aj novým poznatkom, učí ich rozoznávať dobro a zlo. Predčítanie obohacuje deťom život a najlepšie na tom je, že je formou rozvoja predčítateľských zručností, ktorá deti nesmierne baví.

Predčítateľské zručnosti v materskej škole sú sústavne preberanou oblasťou - učiť dieťa v materskej škole čítať a písať alebo nechať tieto zručnosti až na primárne vzdelávanie? Každá z možností má svojich zástancov i odporcov. Ako už povedal J. A. Komenský, ľahko sa dá ublížiť ale mnohokrát sa to už nedá vziať späť.

Dieťa prichádza do materskej školy v rozličnom veku a na rozličnom stupni vývinu. Značné rozdiely sú medzi deťmi aj v úrovni rannej gramotnosti, čo súvisí aj s podmienkami a spôsobmi výchovy v rodine a s jej hodnotovým systémom a životom štýlom.

Hlavným podnetom písania tejto práce bolo ponúknuť kolegom ale aj širokej verejnosti moje skúsenosti s rozvíjaním počiatkovej čitateľskej gramotnosti u detí.

V každej materskej škole sa učiteľky rozvíjaniu predčítateľskej gramotnosti detí určite venujú v každodenných činnostiach, rozvíjajú ju vo všetkých edukačných aktivitách počas celého dňa dieťaťa v materskej škole.

Ukazuje sa, že materské školy v oblasti rozvíjania predčítateľských a predpisateľských schopností a zručností, určitým spôsobom supľujú pôsobenie rodiny.

Stále častejšie počúvame alarmujúce správy, že deťom sa už doma takmer vôbec nečíta, a preto chcem vo svojej práci opísať spôsob a projekty, ktoré sú inovatívne a v našej materskej škole veľmi obľúbené.

Prácu mám rozdelenú do dvoch kapitol. V prvej kapitole predstavujem ciele, východiská OPS a teoretické východiská, ktoré sú spojené s predčítateľskými vedomosťami detí. V druhej kapitole sa zaoberám samotnou skúsenosťou z mojej praxe.

Opisujem spoluprácu so základnou školou a verejnosťou, ale veľkú pozornosť venujem hlavne samotnému čítaniu deťom v spolupráci s rodinou.

1 VÝCHODISKÁ A CIELE OPS

Gramotnosť, či už predčitateľská, grafomotorická, pisateľská, prírodovedná, matematická, finančná, kultúrna, multikultúrna, cestovateľská, dopravná, počítačová a pod., sa prelína celým obsahom výchovy a vzdelávania v materskej škole.

Čitateľská gramotnosť v najširšom chápaní je univerzálna kultúrna technika, ktorá umožňuje jedincovi participovať na sociálnom a kultúrnom živote modernej spoločnosti. Považuje sa za základnú kompetenciu, bez ktorej nemožno dosahovať ďalšie kompetencie. Je súčasťou funkčnej gramotnosti človeka. Medzi funkčnou gramotnosťou a negramotnosťou, ako upozorňujú mnohí odborníci, je len veľmi úzka hranica. Ak človek sústavne nezdokonaľuje svoje schopnosti, v priebehu 5 – 10 rokov sa môže stať funkčne negramotným (sekundárny, resp. funkčný analfabetizmus). PISA definuje čitateľskú gramotnosť ako porozumenie, použitie a reflektovanie písaného textu a schopnosť práce s textom na dosiahnutie stanoveného cieľa, vybudovanie poznatkov a potenciálu pri podiele na živote spoločnosti. Čítanie teda zahŕňa nielen zvládnutie techniky čítania, ale aj pochopenie textu, intelektuálne spracovanie informácií a ich praktické uplatnenie, resp. schopnosť čitateľa využiť ich v praktickom živote. Obdobie prvých desiatich rokov života má rozhodujúci význam pre nadobudnutie, rozvoj a upevňovanie pozitívneho vzťahu dieťaťa k čítaniu, jeho záujmu o čítanie, pre motiváciu čítať a pre formovanie základov čitateľskej kultúry, čitateľskej gramotnosti. Keďže v tomto vývinovom období pôsobí na dieťa predovšetkým rodina a škola, mali by byť obidve inštitúcie rovnako zodpovedné za adekvátne výchovné a vzdelávacie výsledky.

Význam rodinného prostredia z hľadiska čitateľskej výchovy sa v našom kultúrnom prostredí nedoceňuje a aj škola ako vzdelávacia inštitúcia sa veľa ráz obmedzuje iba na vybudovanie základných čitateľských schopností v prvých ročníkoch základnej školy a vo vyšších ročníkoch ich rozvoju nevenuje dostatočnú pozornosť. Preto je nevyhnutné venovať pozornosť prehľbovaniu čitateľskej výchovy tak v rodine, ako aj v škole.

Dieťa predškolského veku sa zaujíma o svet prírody, svet čítaného a písaného slova alebo číslic. Niektoré deti sa spontánne, z vlastného záujmu naučia čítať už pred vstupom do základnej školy. Väčšina detí však vie prečítať niekoľko slov, vie ich aj napísať (spravidla svoje meno a slová citovo blízke). Tieto deti okrem základov predčitateľskej gramotnosti dosahujú aj grafomotorickú gramotnosť, ktorá je základom pre pisateľskú gramotnosť.

1.1 Oblasti rozvíjania rannej gramotnosti detí v materskej škole

Podpora gramotnosti v predškolskom veku si vyžaduje stimulujúce prostredie a zmysluplné stratégie.

Základné stratégie rozvíjania rannej gramotnosti u detí sú:

- podnecovať detskú zvedavosť v súvislosti s písaným textom
- viesť deti k uvedomovaniu si zmyslu symbolov a ich využívania v bežnom živote
- viesť deti k uvedomovaniu si zmyslu a významu písania pre každodenný život
- rozvíjať fonologické vedomie prostredníctvom hier
- rozvíjať u detí reč

- rozvíjať koordináciu ruky a oka v zmysluplných činnostiach a hrách
- utvárať pozitívny vzťah ku knihám a k literatúre
- vytvárať u detí potrebu počúvať čítanie a hrať sa na čítanie a písanie (Baďuríková, Z., 2006/07)

METÓDY rozvíjania rannej gramotnosti:

- literárne podnetné prostredie - centrá gramotnosti, knihy, CD, písacie potreby
- informačné tabule - postery (pravidlá - správaj sa ticho aj v písanej podobe)
- tvorba vlastných kníh a časopisov (konvencia späť s tvorbou knihy) text píše učiteľka po dohode s deťmi, zapisovanie myšlienok detí. Dieťa tak porozumie vzťahu medzi obrázkom a textom. Dať myšlienku do slov, slová na papier - zaznamenávame myšlienky detí - funkcia použitia písanej reči. Zoradiť obrázky v knihe - súvis s rozvíjaním deja.
- písanie denníkov , pomocou dospelého, môže sa vrátiť k tomu čo zažil
- spájanie písania s hlasovým diktovaním („zapisovanie“) Učiteľka ich zapíše - pomenovanie súvisí s písaným textom. Hovorenie - písanie, myslenie spolu súvisia
- metóda lona , knihy po formálnej stránke
- veľké knihy
- ranné odkazy
- slovná banka
- hlasné čítanie
- spoločné rozhovory o čítaní- hodnotiaci rovina
- pestrosť žánrov- ich spoznávanie
- otázky- práca s porozumením
- reakcie na prečítané- Výtvarné stvárnenie.
- dramatizácia príbehov
- prediktabilné knihy- s opakujúcim sa textom
- maskot triedy
- štruktúra príbehu- forma textu, nie dej
- názornosť ilustrácií
- zapisovanie výrokov detí
- knižnice- rôzne formáty kníh
- pojmové mapovanie, hľadanie súvislostí kategorizácia slov

Komunikačné kompetencie, ktoré by malo dosiahnuť dieťa, pri ukončení predprimárneho vzdelávania:

- dieťa ovláda reč, vhodne formuluje vety, samostatne vyjadruje svoje myšlienky, otázky aj odpovede, rozumie , slovne reaguje a vedie zmysluplný dialóg
- dokáže sa vyjadrovať o prežitom, opisovať zážitky, pocity a nálady rôznymi prostriedkami /rečovými, výtvarnými, hudobnými, dramatickými a pod./
- dorozumieva sa gestami a slovami, rozlišuje niektoré symboly, rozumie ich významu a funkcii
- v bežných situáciách komunikuje bez zábran s deťmi i dospelými, chápe, že byť komunikatívny, ústretový, iniciatívny a aktívny je výhodou

- priebežne rozširuje svoju slovnú zásobu, aktívne ju používa k dokonalejšej komunikácii s okolím
- vie využiť informačné a komunikačné prostriedky s ktorými sa bežne stretáva / knižky, encyklopédie, počítač, audiovizuálna technika atď.
- chápe, že ľudia sa dorozumievajú aj inými jazykmi a že je možné sa iné jazyky aj učiť, má vytvorené elementárne predpoklady na učenie sa cudzích jazykov

Tieto kompetencie reprezentujú to, čo by dieťa malo dosiahnuť na konci predprimárneho vzdelávania. Ak máme vzdelávací obsah v školskom vzdelávacom programe materskej školy vypracovaný aj s ohľadom na spomenuté kompetencie, má dieťa dobré podmienky na rozvoj predčitateľskej gramotnosti.

2 PRAKTICKÉ VÝCHODISKÁ ROZVÍJANIA PREDČITATELSKEJ GRAMOTNOSTI

V našej materskej škole sa v rámci jazykovej a literárnej „výchovy“, presnejšie povedané pri rozvoji komunikatívnych kompetencií venujeme rôznym aktivitám ktoré súvisia s predčitateľskou gramotnosťou.

Deti vedieme k súvislému vyjadrovaniu, píšú si svoje odkazy do „ Knihy odkazov“. Vede ich k tomu, aby vedeli vysloviť svoje priania, zážitky aj starosti.

V rámci prípravy predškolákov na vstup do školy majú deti k dispozícii množstvo grafomotorických listov z rôznymi úlohami, denne čítame rozprávky, ktoré spoločne rozoberáme, vysvetľujeme si neznáme slová javy a deje, deti sa učia dávať deje do súvislosti, zapamätať si informácie a vnímať dej. Deti majú v triedach voľne k dispozícii knihy a encyklopédie. V triede starších detí majú sprístupnený počítač, interaktívnu tabuľu a adekvátne vzdelávacie programy. Hádame hádanky, zoznamujeme sa s básňami a riekankami, vymýšľame rýmy, ktoré rozvíjajú slovnú zásobu detí.

V školskom vzdelávacom programe máme tieto aktivity zahrnuté vo viacerých metódach práce s deťmi:

- vlastné odkazy – v priebehu dňa si s deťmi zapisujeme na veľký formát papiera rôzne odkazy pre kamarátov ale i pani učiteľky, deťom pomáhame pri zápise, niektoré deti si chcú svoj odkaz zapísať samé, k odkazom sa potom vyjadrujeme počas celého dňa, deti si ich dopĺňajú
- spoločné čítanie- čítame si odkazy, pravidlá triedy, čítanie s prediktabilným textom
- maľované čítanie
- pojmové mapovanie- vytvárame si plagátky našich vedomostí, čo vieme, čo sme sa naučili, každodenne si dopĺňame kalendár, dátum, meno dňa..
- vytváranie vlastných kníh - deti si knižky dotvárajú počas celého roka, dokresľujú, nalepujú obrázky

Pri využívaní týchto metód vychádzame z princípov- právo na reakciu, výber a čas. Reagujeme na všetky jeho otázky a necháme mu priestor na prirodzenú a spontánnu jazykovú aktivitu. Používaním týchto metód vytvárame podmienky na formovanie nielen pochopenia a využitia jazyka, ale aj vzťah k slovu a textu. Tým vytvárame podmienky na bezproblémový vstup dieťaťa do základnej školy.

2.1 Čítanie deťom, práca s knihou

„Knihy sú ľudom to, čo krídla vtákom.“

Puškin

Spôsob, akým dieťa zaobchádza s knihou je aktívne hľadanie významu, ktorý má určitá kniha pre dieťa osobne. Tieto včasné zážitky s knihami sú súčasťou rozvoja gramotnosti, pretože keď deti začínajú čítať, ovládajú do istej miery spisovný jazyk a učia sa postupne

chápať svoje zážitky. Deti čítajú aktívne a potrebujú, aby ich v tom niekto povzbudzoval. Dospelí by mali pre deti vyberať knižky také, aby ich obohatili o nové zážitky.

Dieťa číta knihu aj podľa ilustrácie, kontextu, na základe vlastných skúseností. Preto je dôležité nielen mať v materskej škole knihy, ale mať ich uložené tak, aby boli deťom dostupné, mať viacero exemplárov, aby mohli deti čítať súčasne s učiteľkou, aby mohlo dôjsť k interakcii kniha – dospelý – dieťa, ale aj ku vzťahu dieťa – kniha: dieťa s knihou a dieťa o knihe.

Čítať deťom je veľmi dôležité. Keď dieťa počuje určitý príbeh niekoľkokrát, pri ďalšom čítaní už môže dieťa dej predvídať, veď čítanie je do značnej miery predvídanie. Deti však musia rozumieť syntaxe, sémantike, grafonetickej stránke textu – čiže, ako vyzerá a ako znie, aby mohli príbehu rozumieť. Ich poznanie jazyka, spôsob, akým „rozlúštili jazykový kód“ im umožňuje v istej miere postupne zvládať skladbu textu.

Nielen samotné sprostredkovanie textu učiteľkou (prečítanie alebo prerozprávanie), ale aj spôsob narábania s ním, môže byť významným zdrojom poznávania textu a písanej kultúry v podmienkach predškolskej výchovy. Výsledný efekt, samozrejme, však nezávisí len od frekvencie kontaktovania dieťaťa s rozličnými textami a podobami písomnej produkcie, ale od schopnosti učiteľky vystihnúť podstatné aspekty textu a písanej kultúry a sprostredkovať ich deťom.

Formálne a obsahové aspekty poznávania textovej písanej kultúry

V súvislosti s formami písanej reči (kniha, časopis, noviny a pod.) je možné z hľadiska poznávania ich formálnych parametrov hovoriť o tzv. koncepte tlače, ktoré majú svoj vzťah k procesu, akým sa text tvorí a k formálnej podobe vyjadrovania zámerov autora textu.

Konceptom tlače je označovaná oblasť konvencií štruktúrovania knihy (textu), ktorá je nezávislá od konkrétneho obsahu textu.

Patrí sem:

- smerová orientácia narábania s knihou/ textom (čítame zľava doprava, zhora nadol, smerom od titulnej strany knihy až po zadnú stranu knihy),
- znalosť konvencií segmentácie textu: odlíšenie jednotlivých úrovní štruktúry textu na základe prvkov prístupných vizuálne (medzery v texte majú svoj význam a text rozčleňujú, veľké začiatkové písmeno a interpunkčné znamienka vizuálne vyčleňujú vetu),
- znalosť, že text je vybudovaný z písmen, schopnosť odlíšiť text od obrázkov v knihe,
- znalosť metalingvistických termínov súvisiacich s písanou kultúrou (napr. slovo, písmeno, bodka, otáznik, úvodzovky).

Kniha a text sú aj samostatnou obsahovou realitou, ktorá má svoje špecifické črty, označované ako knižné konvencie. Tieto vyjadrujú povahu aj funkcie textu, ako napr.:

- s knihou sa spája čítanie, ktoré je špecifickou aktivitou,
- príbeh, ktorý sa v knihe odohráva nie je možné ovplyvniť zvonka, je určený a riadený knihou,
- ilustrácie v knihe súvisia a viažu sa k textu,
- obrázky a ilustrácie síce v knihe znázorňujú statické objekty, ale vyjadruje sa nimi dej,
- príbeh v knihe sa odohráva nezávisle od reálneho priestoru a času,
- knihy a texty reprezentujú fiktívny a abstraktný svet,

- znalosť špecifickej terminológie viažucej sa na knihu a procesom jej tvorby: autor textu knihy sa nazýva spisovateľ, autor obrázkov v knihe sa nazýva ilustrátor, každá kniha má svoje vydavateľstvo, ISBN, a pod.

Text je teda chápaný ako prostriedok poznávania nielen obsahových a formálnych aspektov písanej kultúry, ale je aj zdrojom poznania vo všeobecnosti. Preto je vhodné, aby učiteľka neredukovala prácu s textom len na prečítanie textu a kladenie náhodne formulovaných otázok viažucich sa k textu, ale aby v závislosti od konkrétneho výučbového cieľa členila prácu s textom a uvádzala ho do širších súvislostí. Text so žiaducimi formálnymi a obsahovými parametrami, si môže učiteľka vytvoriť aj sama.

Najúčinnejšia metóda predčitateľskej gramotnosti je predčítanie, samotné čítanie a sprostredkovávanie textov ako zdrojov informácií. V prvom rade dieťa musí pochopiť princíp čítania, teda to, že slovo korešponduje s textom v knihe a to korešponduje so skutočným predmetom. Súčasne by mali pochopiť, že sa čítajú písmenká a nie obrázky, že sa číta z ľava do prava a riadky zhora dole, že text obsahuje veľmi cenné informácie. Toto pochopenie vzniká iba vtedy, keď dieťa pozoruje druhých ľudí pri čítaní a následne sa pokúša čítať. Dieťa sa tak nenásilným spôsobom učí princípom čítania, je k čítaniu motivované, pri čítaní je vytváraná pozitívna klíma spájaná s radosťou, s peknými zážitkami zo spoločných činností dieťa-dospelý.

Stále častejšie počúvame správy, že deťom už rodičia doma takmer nečítajú. Často krát premýšľam nad tým, prečo je to tak? Je to lenivosť? Odpoveď, že nemajú čas neobstojí. Veď tých pár minút denne si nájde čas, kto len trochu chce.

2.2 Kniha je môj kamarát

V tejto časti popíšem projekt, ktorý realizujeme v našej materskej škole.

Názov projektu : Kniha je môj kamarát.

Dĺžka projektu: jeden mesiac

Veková skupina detí: od troch do šiestich rokov

Hlavný cieľ projektu: rozvíjať predčitateľskú gramotnosť u detí

Ďalšie ciele:

- Vedieť ako vzniká kniha.
- Zoznámiť sa s knihou.
- Vedieť kde môžeme knihy kúpiť alebo si ich požičať.
- Mať rád knihy.
- Chrániť deti pred závislosťou na televízii a počítači

Plánovanie:

Podmienky pre rozvoj predčitateľskej gramotnosti:

1. Nikto nepovažuje čítanie za stratu času.
2. Čas- dostatok, pravidelnosť, čítanie: deti majú dostatok času na počúvanie čítania v rôznom prostredí.
3. Dostupnosť kníh a textu: prostredie naplnené rôznymi knihami a texty, ktoré sú deťom prístupné.
4. Vlastná voľba: deti si môžu vybrať knihy podľa vlastnej voľby.
5. Čítanie celých textov- deťom čítame celé knihy, nielen úryvky.
6. Príležitosť pre čitateľskú odozvu a osobné dojmy: deti bezprostredne vyjadrujú osobné dojmy z čítaného textu.

7. Počúvanie je bezprostredne prepojené s grafickým prejavom: deti kreslia alebo maľujú obrázky k textom, precvičujú si grafomotorické cviky, ktoré tematicky vychádzajú z počutého textu.
8. Zaujať čítaním: výrazný prednes, hlasné premýšľanie, poskytovanie spätnej väzby, viesť deti k výberu textu.
9. Samotné čítanie: výber knihy, ktorá deti zaujme.

Čítanie a jeho pravidlá

Príprava počúvania, zoznámenie sa s knihou:

- Berieme knihu do ruky, otáčame s ňou sem a tam.
- Listujeme, skúmame.
- Pozeráme sa na nadpisy, prvé vety o obrázky.

Aktivity po čítaní:

- Ticho a chvíľa kludu- estetické doznenie počutého.
- Chvíľu si predstavíme o čom sme čítali, čo sa nám zapísalo do pamäte a srdca.
- Rozmýšľame o hrdinoch, ktorí vystupovali v knihe a o ich činoch a konaní.
- Pokúsime sa o slovné vyjadrenie zážitkov z čítaného.
- Ďalšie činnosti- výtvarné, dramatické, pohybové nadväzujú na obsah čítaného.
- Aj kniha má svoje miesto.
- Obrázkové skladačky k príbehom- analýza, syntéza.
- Zostavovanie obrázkov k príbehom podľa dejovej postupnosti- maľované čítanie, seriály z časopisov.
- Prerozprávanie deja podľa obrázkov.
- Vyhladávanie písmen v texte.
- Pexeso, skladačky, puzzle.

Pravidelné činnosti detí v rámci integrovaného bloku:

- Vytvárame a upevňujeme.
 - Vzťah k čítaniu.
 - Sústredenie na počúvanie.
 - Schopnosť hľadať v knihách informácie.
 - Porozumenie textu.
 - Schopnosť správne zaobchádzať s knihou- listovať, ukladať.
 - Výtvarne spracovať počuté slovo.
 - Schopnosť vyvodit' z počutého závery, text vedieť posúdiť /kriticky hodnotiť z rôznych hľadísk/.
 - Vedieť sa podeliť o svoje zážitky.
 - Vedieť aplikovať poznatky z počúvania a prezerania kníh v iných činnostiach a v ďalšom živote.
- Rozvíjať činnosti ktoré ovplyvňujú čitateľské zručnosti:
 - zrakové vnímanie
 - sluchové vnímanie
 - motoriku, hrubú, jemnú
 - grafomotoriku
 - logické uvažovanie
 - slovné vyjadrovanie
 - slovnú komunikáciu

2.3 Spolupráca s rodinou

V rámci projektu Knižka je môj kamarát realizujeme v materskej škole Týždeň hlasného čítania.

Na nástenke pre rodičov sa objavuje výzva : **Čítajte svojim deťom aspoň 20 minút denne!** Prečo je dôležité, aby ste čítali deťom?

Deti rozprávkové knižky a čítanie zbožňujú. Vyberajte najmä bohato ilustrované knižky, ktoré ich priam magicky priťahujú a vzbudzujú detskú zvedavosť.

Strávte spolu nádherné chvíle pri čítaní. Deti túžia po vašej prítomnosti. Túžia sedieť pritúlené vo vašom náručí a počúvať rôzne príbehy. Na dieťa to pôsobí upokojujúco a cíti sa vtedy veľmi šťastné a veľakrát ešte v dospelosti si pamätá tieto nádherné spoločné chvíle.

Deťom sa pri čítaní rozširuje slovná zásoba. V knižkách je samozrejme aj veľa slov, ktorým deti nerozumejú a preto sa aj veľmi často na všetičo pýtajú. Trpezlivo a s radosťou im na všetky otázky odpovedajte a oni si tak rozšíria svoju slovnú zásobu o slová, s ktorými sa doteraz nestretli.

Dieťaťko sa touto cestou dozvie množstvo informácií o okolitom svete. Rodič je totiž tým najlepším učiteľom pre svoje malé dieťaťko. Deti si toho dokážu zapamätať neskutočne veľa. Takže, keď im budete veľa čítať, budú veľa vedieť.

Čítanie pomáha deťom naučiť sa sústrediť.

Zaved'te si rituál čítania pred spaním. Deti pôjdu s radosťou do postele :-)

Nedostatok času stráveného pri čítaní môže mať za následok problémy detí v škole. Je to totiž tak, ak sa chcú niečo naučiť a pochopiť to, musia si to najprv prečítať. Ak nebudú vedieť dobre čítať, učenie bude pre nich utrpením, ktorému môžete veľmi ľahko predísť. Čítanie je veľmi dobrá investícia do budúcnosti, ktorá sa vám a vašim deťom stonásobne vráti.

Ukážte a sprostredkujte deťom radosť a potešenie, aké môžu knihy do života priniesť.

Darujte deťom knihy pri všetkých možných príležitostiach. A samozrejme si ich aj spolu potom čítajte, aby nezostali zapadnuté prachom niekde v poličke.

Navštevujte s deťmi knižnice. Čím skôr s tým začnete, tým väčšia láska ku knihám sa môže u detí rozvinúť. Vybavte deťom ich vlastný preukaz. Budú naň hrdé a dovol'te im vybrať si knižky, ktoré sa im páčia.

Čítajte deťom už od chvíle, keď sa narodí. Hoci vám ešte nerozumejú, ale práve čítanie a obrázky v knižkách im pomôžu porozumieť prvým slovám. Začínajte s jednoduchými obrázkovými knižkami, ktoré majú tvrdé listy, aby si v nich mohlo dieťa kedykoľvek listovať.

Kupujte deťom detské časopisy a čítajte si z nich.

Nedovoľte deťom, aby trávili veľa času pred televízorom, či hraním hier na počítači. Zabije to ich lásku ku knihám. Ani vy nemajte zapnutý televízor od rána do večera. Lebo deti väčšinou len opakujú to, čo doma vidia. Radšej nech vás vidia s knihou v ruke. Ak žije dieťa v prostredí, kde rodičia čítajú, bude ich nasledovať. Ak deti nemajú vzor vo svojich rodičoch, k čítaniu ich neprinúti ani učiteľ, ani knižnica.

Dajte deťom najavo, že čítanie je príjemná činnosť. Vypestujte u detí pozitívny vzťah ku knihám a k čítaniu. Vyplatí sa vám to! Deti budú šťastnejšie, inteligentnejšie, budú dosahovať v škole lepšie výsledky a čítanie im bude prinášať radosť po celý život.

Zarad'te sa aj vy medzi rodiny, ktorých sa netýka celosvetový problém nečítania mladej generácie.

Ako máte vyberať knihy pre deti?

Pre deti je okrem obsahu tiež veľmi dôležitá podoba knihy. Výber by tak mal zohľadňovať aj prevedenie ilustrácií. Tie by mali pôsobiť príjemne, byť zábavné a vzbudzovať v deťoch ďalšie otázky, ktoré Vám pri spoločnom čítaní môžu dávať.

Všeobecne tak hľadajte knihy pre deti, ktoré sú na nich zamierené a sú pre nich prítlačivé, ukazujú pozitívne vzorce správneho chovania, učia úctu k iným ľuďom alebo živým bytostiam a formujú kladný prístup detí ku svetu. Nemali by v deťoch vzbudzovať aj strach a nepokoj.

Príbehy sú pre deti o to dôležitejšie, o čo je ešte ich vlastný svet menší. Deti nepoznajú toľko rôznych ľudí ako dospelí. Neboli na toľkých miestach a zažili len zlomok rôznych situácií, ktoré za sebou máte vy, ich rodičia. Čítanie alebo poslušanie predčítaného príbehu pomáha obohatiť ich vnútorný svet v takej miere, v akej sa to inými cestami môže podariť len ťažko.

Pre Vás môže byť spoločné čítanie tiež veľkou výchovnou výhodou. V rámci príbehu totiž môžete dieťaťati nenásilnou formou ukazovať vzory správania, ktoré ich potom ovplyvní viac, ako by nezaujatý človek očakával. Deti sa môžu v rámci príbehu dozvedieť, ako sa správať v určitých situáciách. Deti si môžu v postavách z rozprávkových príbehov nájsť vzory, nech už pozitívne alebo negatívne: „Takto to ja teda nikdy neurobím!“

Najdôležitejšie je v tomto prípade (ako pri výchove všeobecne) prístup samotných rodičov. Dieťa dobre vycíti vzťah rodičov k čítaniu. A keď vidí, že rodičia si s knižkou dobre oddýchnu a že ich čítanie baví, veľmi pravdepodobne ich budú chcieť začať čo najskôr napodobňovať.

V našej materskej škole si rodičia zvykli a veľmi sa naň tešia. Každý rok si pripravím pre deti a ich rodičov zaujímavý príbeh s plánikom, ktorý počas celého týždňa spoločne vyplňajú, vyfarbujú, dopisujú, dokresľujú. Dôležité je, aby spolu rodičia s deťmi čítali každý deň aspoň 20 minút. Deti sa veľmi spoločnému čítaniu tešia, každé ráno si v materskej škole rozprávajú získané indície, o tom ako, čo a s kým doma čítali.

Týždeň hlasného čítania ukončíme tak, že deti si prinesú doplnené a vyfarbené plániky, spoločne sa rozprávame o knižkách, o spoločnom čítaní s rodinnými príslušníkmi / deťom zvyknú čítať aj starší súrodenci, alebo starí rodičia/.

Každé dieťa dostane CERTIFIKÁT a s rodičmi si sľúbime, že s hlasným čítaním budú pokračovať aj naďalej.

V prílohách prikkladám PLÁNIKY /príloha č. 1 Týždeň hlasného čítania 1, príloha č. 2 Týždeň hlasného čítania 2/ s podrobným návodom a CERTIFIKÁTOM hlasného čítania, príloha č. 3 Týždeň hlasného čítania 3 a tiež DOTAZNÍK pre rodičov a detí / Príloha č. 4/ , ktorý im dám vždy na začiatku týždňa hlasného čítania..

2.4 Spolupráca so základnou školou

Názov projektu: Deti čítajú deťom.

Hlavný cieľ projektu: prehlbovať spoluprácu medzi MŠ a ZŠ, rozvíjať komunikačné a sociálne kompetencie

Veková skupina: deti 5- 7 ročné

Časové rozpätie: dva krát do roka

Ďalšie ciele:

- Rozvíjať u detí komunikáciu a schopnosť počúvať kamaráta.
- Podporovať schopnosť spolupráce.
- Zaistiť plynulý a nestresujúci prechod od základnej školy.
- Prehlbovať vzájomné vzťahy.

Realizácia:

- Vytvoríme darček pre kamarátov prvákov, každé dieťa si napíše svoje meno, pomôžem deťom, ktoré sa nevedia podpísať, „predkreslením“ písmen.
- Zoznámime sa, navštívime ZŠ, pohľadáme bývalých „škôlkarov“, prezrieme si priestory základnej školy.
- Prváci čítajú „škôlkarom“ zo šlabikára, spoznáme knižku písmen Šlabikár, deti majú možnosť poprezerat' si knižky, porozprávať sa s kamarátom.
- Hádanie hádaniek- školáci dávajú hádanky škôlkarom a naopak.
- Písanie mena na tabuľu- škôlkari, školáci čítajú.

2.5 Spolupráca s kníhkupectvom

Forma: exkurzia v kníhkupectve

Miesto konania: oddelenie pre deti

Cieľ:

- Oboznámiť deti s pojmami:
 - ako vzniká kniha, ako sa dostane do kníhkupectva

- spisovateľ, ilustrátor
- kníhkupectvo
- knižnica
- vlastná knižnica
- správne zaobchádzanie s knihou / hygienické návyky/
- čítanie rozprávok od Pavla Dobšinského

Veková skupina: 4- 6 ročné deti

Rozvoj kompetencií: osobnostné, sociálne, komunikatívne, informačné

Realizácia:

S deťmi pravidelne navštevujeme kníhkupectvo. Zoznamujeme sa s prostredím a tetami predavačkami, ktoré deťom vopred pripraveného scenára vysvetľujú

- Čo je kniha- deti si prezerajú knižky, listujú v nich, zoznamujú sa s knihou.
- Ako kniha vzniká- cesta ako sa kniha dostane k nám/ les, strom, výroba papiera, napísaná rozprávka, nakreslená rozprávka/.
- Pojem spisovateľ, ilustrátor- listovanie v knihe, prezeranie písmen- ujo, teta spisovateľka napísala rozprávku, obrázky nakreslil ujo alebo teta ilustrátorka.
- Pojem kníhkupectvo- privoňajú knižku, cítia jej vôňu, tu si knihy kupujeme a doma nám z nich rodičia čítajú, deti si pozore prezerajú ako sú knižky uložené v regáloch.
- Pojem knižnica- knižky sa tam požičiavajú, deti už majú skúsenosti aj s knižnicou, ktorú navštevujeme dva krát do roka.
- Vlastná knižnica- knižky, ktoré si kúpime tu v kníhkupectve a prinesieme si ich domov, uložíme si ich do poličky, už tam nie sú samé, majú tam kamarátky iné knižky.
- Správne zaobchádzanie s knihou- názorná ukážka špinavej a pokrčenej knihy deťom privedie na tvári smútok- nesmieme knihy chytať špinavými rukami, kresliť do nej, olamovať listy, či z nej vystrihovať, pred čítaním si umyjeme vždy ruky.
- Hlasné čítanie – toto čítanie je vždy pre deti pútavé, sú v novom prostredí, obkolesené knihami, počúvajú a prezerajú si obrázky.

Na záver sa porozprávame o rozprávke, deti sa pýtajú na to, čo ich zaujíma. V materskej škole vytvoríme leporelo rozprávky, ktorú deti počúvali a pri nasledujúcej návšteve ho prinesieme do kníhkupectva

Obr. č. 1 Martišová, E. Ako sa nám „tajil“ dych, 2012

Obr. č. 2 Martišová,E., Teta číta pútavo, 2011

Obr. č. 3 Martišová, E., Kniha je můj kamarát, 2012

ZÁVER

Oblasť rozvíjania predčitateľskej gramotnosti je veľmi obsiahla. Pri vyberaní vhodnej témy k mojej práci, som sa rozhodovala medzi pracovnými listami z grafomotorických cvičení a témou hlasného čítania deťom. Urobila som si osobný prieskum medzi mojimi kolegyňami a kamarátkami z iných materských škôl a zistila som, že s hlasným čítaním v spojitosti so spoluprácou s rodinou majú veľmi malé skúsenosti, alebo nemajú skúsenosti vôbec.

Ja som sa k hlasnému čítaniu dostala ako členka Združenia Orava pre demokraciu vo vzdelávaní. Program hlasného čítania tam je určený väčšinou pre primárne vzdelávanie, tak ho obsahovo prispôbujem deťom predškolského veku.

Ak chceme, aby sa z našich detí stali čitatelia na celý život, ich prvotným zážitkom z čítania by nemalo byť strastiplné precvičovanie písmen a úmorné spájanie slabík. Naopak, my sa našim deťom snažíme ukázať, že čítanie je potešením a zábavou. Učíme ich mať radi čítanie.

Najvhodnejším spôsobom ako to doceliť je, keď im budeme nahlas čítať, najlepšie od ranného detstva.

Preto by našou prioritou malo byť vrátiť deťom knihu nielen v materskej škole ale i doma. Musíme si uvedomiť, že pravidelné čítanie deťom predškolského veku, je najlepšia investícia do budúcnosti dieťaťa.

ZOZNAM BIBLIOGRAFICKÝCH ZDROJOV

1. Dropová, G., Uvačková, I., Valachová, D. 2009 Metodika rozvíjania grafomotorických zručností detí v materských školách Orbis Pictus Istropolitana, spol. s. r. o. Bratislava ISBN 978 80 7158 967 9
2. Ggrdošová,,J., Dujková,L. a kol. 2003. Začít spolu. Portál s.r.o. Praha ISBN 80-7178-815-5
3. Lipnická, M. 2007 Rozvoj grafomotoriky a podpora psaní Portál s.r.o.Praha ISBN 978-80-7367-244-7
4. Lopušná, A. 2008 Rozvíjanie počiatocnej čitateľskej a pisateľskej gramotnosti v podmienkach predprimárnej edukácie Aprint Žiar nad Hronom ISBN 978- 80-969549-8
5. Kolektív autorov 2011 Metodika predprimárneho vzdelávania Prvé vydanie Expresprint Partizánske ISBN 978 80 968777-3-7

Internetové zdroje:

<http://www.zdruzenieorava.sk> /04.03. 2013/

ZOZNAM PRÍLOH

Príloha 1 Týždeň hlasného čítania 1

Príloha 2 Týždeň hlasného čítania 2

Príloha 3 Týždeň hlasného čítania 3

Príloha 4 Dotazník

Príloha 1 Týždeň hlasného čítania1

S knihou po nesmrteľnom vesmíre!

Milý kamarát a „hlasný“ čitateľ a čitateľka, vitaj po roku opäť medzi nami, ktorí sa už nevieme dočkať nových príbehov, úloh a záhad. Tento rok patrí „božskému“ vesmíru. Pripravili sme ti cestu medzi planétami. A prečo by mala byť božská? Aby sme si túto ďalekú cestu spestrili, pocestujeme trochu v čase a vrátíme sa mnoho, mnoho rokov dozadu, do čias starovekých rímskych bohov, vládcov starovekého (antického) sveta. Pokúsime sa spolu tieto dva, neuveriteľne vzdialené svety - svet budúcnosti so svetom minulosti – prepojiť.

Na začiatok si trochu týchto bohov predstavme. Kedysi dávno bolo zvykom, že všetko na Zemi malo svojho ochrancu, svojho boha alebo bohyňu, ktorý dbal na to, aby tá oblasť, ktorá mu bola zverená (zasvätená), fungovala tak, ako má. Napríklad boh Mora vládol nad všetkými oceánmi, morami či riekami, bol ochrancom všetkých moreplavcov. Boh Slnka zasa dbal na to, aby noc striedala deň, Boh vojny zúril na bojiskách a dozeral, aby aj boje mali svoje pravidlá, či Bohyňa krásy a lásky, ktorá sa vraj zrodila z morskej peny..., a takto by sme mohli pokračovať vo vymenúvaní ďalej. Boli to všetko silní vládcovia i ochrancovia, ktorí mali svoje dobré, ale aj zlé vlastnosti. Súperili medzi sebou, no aj si pomáhali, preberali na seba úlohy a povinnosti. Vedeli pochváliť a pomôcť, ale aj napomínať a trestať... Boli to takí pradávni „učitelia“, ktorí mali dohliadať na poriadok na zemi, aj keď nie vždy sa im to aj darilo. Ich hlavnou výsadou však bolo, že boli nesmrteľní.

Ľudia sa bohov občas báli, občas ich oslavovali. Bohovia boli od ľudí veľmi vzdialení a pozerali sa na ľudí z veľkej výšky, práve tak, ako sa na nás pozerajú vzdialené planéty, ktoré tento týždeň navštívime a ktoré boli pomenované práve podľa týchto bohov. Planéty sú tajomné, sú nesmrteľné a veľmi vzdialené. Na svojej ďalekej vesmírnej ceste budeš riešiť rôzne úlohy a zadania. Veríme, že s rozlúštením otázky ti pomôžu aj učitelia, rodičia, súrodenci, starí rodičia, kamaráti či iní dospelí. Práve vďaka nim môžeš navštíviť sedem planét a získať indície. Stačí, ak ti každý deň prečítajú kúsok z knižky, ktorú si vopred spolu vyberiete. Ich hlavnou úlohou bude čítať ti aspoň 10-15 minút denne počas siedmich dní. Na každej planéte, ktorú navštíviš, nájdeš jednu indíciu - slovo, ktorú ti vládca planéty po splnení úloh prezradí. Každý deň si vyfarbiš jednu planétu či jeden úsek vesmírnej cestičky z hracieho plánu a odpovieš na jednu otázku. Aby sa ti podarilo uhádnuť záverečnú otázku, musíš postupne získať všetkých sedem indícií - slov. Na konci dobrodružnej cesty, keď budeš mať vyfarbený celý plánik, a keď navštíviš všetkých sedem planét, budeš mať sedem indícií - slov, pomocou ktorých budeš môcť odpovedať na otázku - Je najlepší, priateľom človeka, veľa sa z nej naučíme, aj sa pri nej zasmejeme ...čo je to?

Po siedmich dňoch čítania, po splnení všetkých úloh a po uhádnutí odpovede na otázku, odovzdaj hrací plánik svojej pani učiteľke, ktorá/ý ti odovzdá certifikát.

Dost' bolo rečí a poďme na to! Istotne sa ešte mnoho vecí dozvieš počas nášho letu vesmírom. Teraz ti patrí celý vesmír. Rozhoduješ a vládneš si v ňom tak, ako sa ti páči. Vybral/la si sa hľadať miesto, kde zastal čas. Vydajme sa spolu na dlhú dobrodružnú cestu po planétach. „Započúvajte sa“ do ticha vesmíru, kde všade vôkol nás vládne

čudný pokoj a my vôbec nevieme, ako to všetko bude okolo nás fungovať. Ideme navštíviť vládcov planét, ktorí nám možno odhalia kúsok zo svojho sveta. Vypustíme ducha fantázie do vesmíru a čakajme, čo sa bude diať.

Boh Slnka HELIOS nás víta a pozýva do svojho slnečného koča, ťahaného štyrmi okrídlenými koňmi! Helios každý deň podstupuje cestu po nebeskej oblohe. Ráno vychádza, aby si prezrel, či u nás na Zemi ide deň tak, ako má a vždy k večeru zostupuje k moru, kde ho čaká loďka, ktorá ho opäť privezie späť do jeho slnečného zámku, aby ráno mohol opäť vyraziť na svoju púť po oblohe. Tento týždeň však urobí výnimku a prevezie ťa po ďalekých planétach, kde vládnu jeho kamaráti. Nech sa páči, nastupuj!

1.Prvý deň.

Zaletel/la si na prvú planétu, k slnku najbližšiu, planétu MERKUR.

Planéta je to malá, ale vládne jej silný Boh obchodu. Ako správny obchodník, prvú indíciu ti prezradí, len ak splníš prvú úlohu. Stačí, ak napíšeš meno autora a názov knihy, ktorú si si vybral/la na čítanie počas Týždňa hlasného čítania a odpovieš na hádanku :

Do čoho v obchode nakupujeme?/ košík/

meno autora

názov knihy

1. indícia/posledné písmenko/

2. Druhý deň.

Boh Merkúr nevládol len obchodu, ale bol aj pravou rukou všetkých bohov, bol to posol bohov a šíril všetky správy do celého vesmíru. A správa o tvojej ceste sa dostala aj do uší bohyně krásy a lásky, ktorá obýva planétu, ktorá dostala po nej aj meno – VENUŠA. Je to asi najkrajšia a najjasnejšia planéta, ktorú tento týždeň navštíviš. Dokonca ju môžeš vidieť každé ráno a večer aj z našej planéty Zem. Krásna a láskavá Venuša ti podá ďalšiu indíciu, len čo odpovieš na jej otázku.

Aké písmeno je na začiatku slov najkrajšia a najjasnejšia?

2. indícia

3. Tretí deň.

Dve indície sú už tvoje a ty letíš ďalej. Blížiš sa k našej modrej planéte Zem, ktorej len zamávaš, a keďže ju poznáš asi najviac a chceš spoznať, čo najviac nového, prehliadku Zeme vynecháš a mieriš k ohnivej guli, ktorá už jasno pred tebou žiari. Dostávaš sa k červenej planéte, kde pevnou rukou vládne Boh vojny MARS. Jeho indíciu si musíš ozaj zaslúžiť, lebo on máva zľutovanie len málokedy, ale ty to určite dokážeš! Nakresli obrázok z knižky ktorú ti práve rodičia čítajú a ten ti odomkne štvrtý deň čítania.

4. Štvrtý deň.

No vidíš, Mars nebol až taký prísny a pustil ťa ďalej, Ďalšia indícia sa nachádza na najväčšej zo všetkých planét, ktoré tento týždeň navštíviš, u vládcu všetkých planét, u Boha všetkých bohov. Čaká ťa JUP TER. Je to vládca hromu a blesku, ale nechce ti ublížiť. Práve naopak, hromy a blesky ti pomôžu pri odhaľovaní ďalšej indicie.

Ktoré písmenko schoval blesk?

4. indícia.....

5. Piaty deň.

Obrovský, ale láskavý Jupiter ťa posielal po ďalšiu indicie. Tá je ukrytá asi na najzaujímavejšej planéte, ktorú ovíja veľký prstenec, a na ktorej vládne Jupiterov otec – SATURN. Saturn je už veľmi starý, ale predsa len vie, kde presne nájsť to, čo hľadáš...

Čo drží v ruke vládca mora Neptún?

5. indícia...../prvé písmeno z odpovede/

6. Šiesty deň.

Saturn ťa veľmi netrápil a hneď ti aj prezradil, ako sa dostať čo najrýchlejšie, čo najďalej. Ďalšia indícia sa totiž nenachádza na nasledujúcej planéte URÁN, ale musíš zaletieť až k Saturnovmu druhému synovi, a teda Jupiterovmu bratovi. Kam ťa to tie rodinné zväzky vlastne zavejú? ...vítá ťa NEPTÚN. Meno dostal po bohovi mora, oceánov a riek, ale vodu by si na tejto planéte len ťažko našiel/la. Svoje pomenovanie táto planéta získala vďaka svojmu špeciálnemu zafarbeniu domodra. Všade vôkol syčia rôzne pary a plyny a kamene. Ty v nich zazrieš aj svoju predposlednú indicie. Stačí, ak doplníš rým:

Na Neptúne nie je žiadna zeleň,

je tam iba samý

Odpoveď.....

7. indícia/začiatkové písmeno/

8. Siedmy deň.

A je tu záver! Už ti stačí získať posledné slovo k vylúšteniu odpovede na našu otázku. Šťastlivo opúšťaš pochmúrny Neptún a skôr, ako ťa Helios odvezie späť na našu Zem, predsa ťa ešte čaká jedna úloha. Musíš doletieť na poslednú planétu, či skôr planétu. Keďže je taká malá, už ju planétou ani nevoláme. Vládne jej však jeden z najmocnejších bohov, Boh podsvetia a mŕtvych - PLUTO. Tak sa tam radšej vydaj. Celá je zahalená v sivom plášti a trošku je strašidelná, preto tu ani veľmi dlho nezostávajú. Sem môžu prísť iba astronauti. To sú ľudia, ktorí majú na sebe špeciálne

skafandre a skúmajú vesmír. Rýchlo odpovedz na poslednú otázku, zober poslednú indíciu a šup do slnečného koča, späť domov na našu planétu Zem.

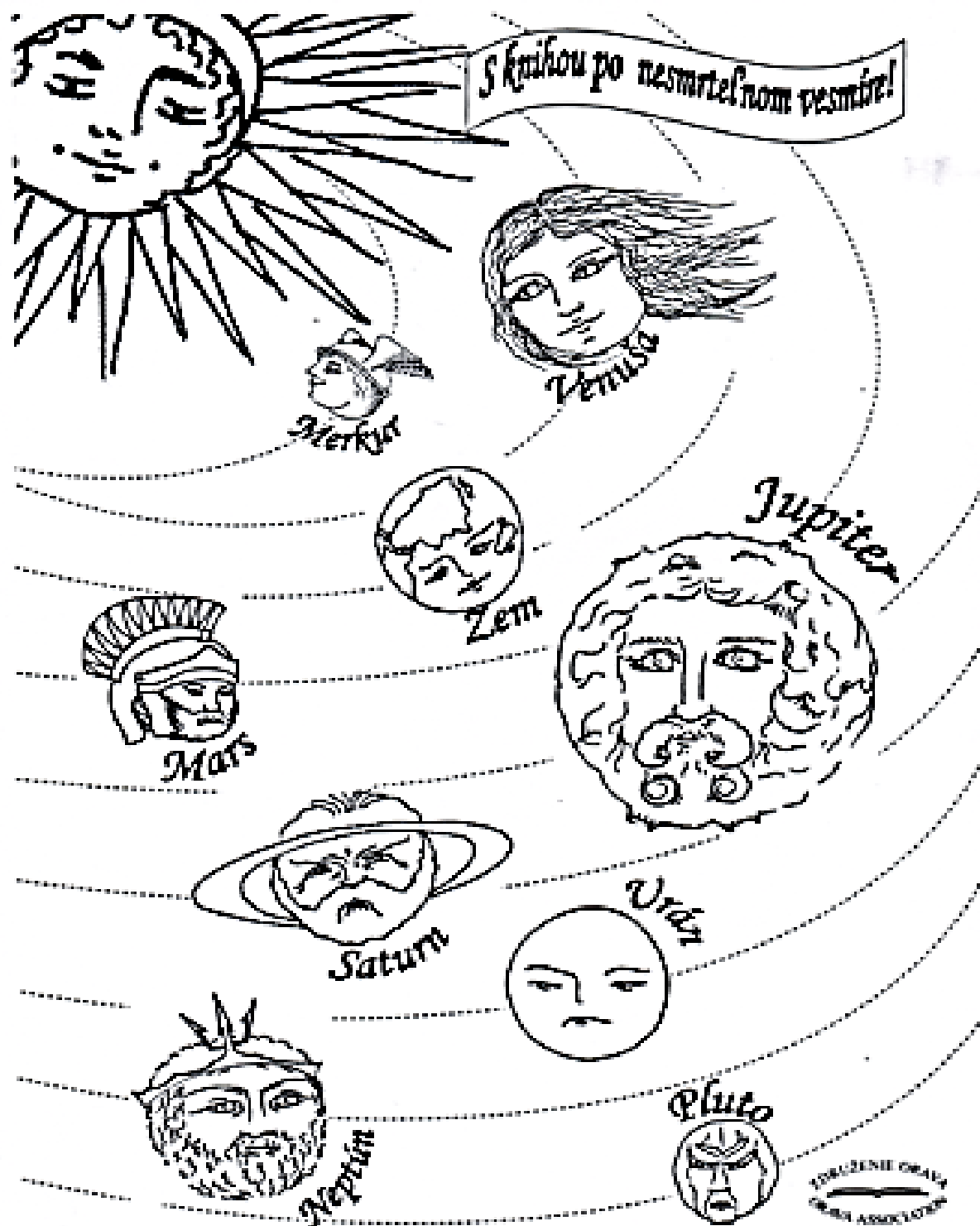
Ako sa volajú ľudia, ktorí skúmajú planéty?

Odpoveď.....

7. indícia/ začiatkové písmeno/

Tak, milý cestovateľ, HELIOS ťa šťastlivo priviezol domov a on sa vrátil späť na oblohu, aby opäť po noci nastal deň. Máš všetkých šesť indícií, a z nich si dozvedel že

**Je najlepším priateľom človeka, veľa sa z nej naučíme, aj sa pri nej
zasmejeme**

Omaľovávanka S knihou po nesmrteľnom vesmíre

Príloha č.2 Týždeň hlasného čítania2

S KNIHOU Z KVIETKA NA KVIETOK

Pokyny pre rodiča

Hrací plán je rozvrhnutý do siedmich úsekov, ktoré predstavujú sedem dní. Každý deň počas jedného týždňa môže dieťa, ktorému rodič alebo iný dospelý aspoň 10 - 15 minút čítal, vyfarbiť časť dobrodružnej cesty a splniť jednu úlohu. Deti postupne „priletia“ k siedmim kvietkom, na ktorých získajú sedem indícií - pomocných slov, ktoré im pomôžu, keď ich správne zoradia, rozlúštiť záverečný citát. Za každú zodpovedanú úlohu si vyfarbia jeden kvietok, jeden úsek cesty a do vyznačeného riadku na hracom plániku si zapíšu jednu indíciu, ktorú im prezradíte vy. Dieťa si ju môže podľa vzoru prepísať samé. Každý deň jedna indícia - jedno slovo citátu. Zoznam indícií, ako aj celé znenie citátu, nájdete na konci týchto pokynov. Na konci týždňa budú mať deti zodpovedaných všetkých sedem otázok, „ovoňajú“ všetkých sedem kvetov na hracom plániku a získajú sedem indícií, ktoré im pomôžu poskladať daný citát. Po poskladaní citátu venujte dostatočný čas rozprávaniu o citáte. Porozprávajte sa s deťmi, čo si myslia, že tento citát znamená a spoločnými silami dospejte k samotnému významu.

Prosíme po týždni vrátiť hrací plánik aj so všetkými náležitosťami do MŠ na základe ktorého vaše detičky dostanú Certifikát.

Prajeme Vám veľa krásnych spoločných chvíľ.

Indície:

1. deň – KRÍDLA
2. deň - LUĎOM
3. deň – SÚ
4. deň – ČO
5. deň – VTÁKOM
6. deň - TO
7. deň – KNIHY

CITÁT: Knihy sú ľudom to, čo krídla vtákom. (John Ruskin)

S knihou z kvietka na kvietok!

Milý kamarát a „hlasný“ čitateľ a čitateľka,

vitaj po roku opäť medzi nami, ktorí sa už nevieme dočkať nových príbehov, úloh a záhad. Tento rok patrí pestrofarebnej lúke. Stretneš lúčne koníky, motýliky a iné chrobáčky, ktoré ti predstavia jarné kvety, ktoré sa pomaly zobúdzajú po tuhej zime. Na svojom jarnom prelete lúkou budeš riešiť rôzne úlohy a zadania. Veríme, že k rozlúšteniu našich otázok a úloh ti pomôžu aj učители, rodičia, súrodenci, starí rodičia, kamaráti či iní dospelí. Práve vďaka nim môžeš navštíviť sedem kvetov. Stačí, ak ti každý deň prečítajú kúsok z knižky, ktorú si vopred spolu vyberiete. Ich hlavnou úlohou bude čítať ti aspoň- 15 minút denne počas siedmich dní. Pri každom kvietku, ktorý navštíviš, po splnení úlohy nájdeš jednu indíciu – slovo. Každý deň si vyfarbiš jeden kvet či jeden úsek jarnej lúky z hracieho plánika a odpovieš na jednu otázku. Tvojou úlohou bude postupne navštíviť všetkých sedem kvetov a získať všetkých sedem indícií – slov. Tieto slová tvoria vetu, ktorú povedal jeden pán spisovateľ o knihách. Získané slová budú porozhadzované a aby si sa dostal/la k tejto peknej myšlienke budeš musieť najprv slová zoradiť do správneho poradia. Pozor! Každé slovo má presne určené miesto vo vete a ty to miesto potrebuješ nájsť. Takáto doslovná veta, výrok či myšlienka, ktorú povedala nejaká slávna osobnosť, napríklad známy spisovateľ, sa nazýva citát. A práve poskladanie citátu o knihách bude tvoja úloha. Po siedmich dňoch čítania, po splnení všetkých úloh a po správnom zoradení slov do citátu, odovzdaj hrací plánik svojej pani učiteľke/svojmu pánovi učiteľovi, ktorá/ý ti odovzdá certifikát.

A teraz už len... Pripraviť sa! Pozor! Let! Otvor oči, roztvor krídla a pozeraj, čo všetko okolo seba uvidíš. Pozoruj, ovoniavaj, poznávaj. Teraz ti patrí celá jarná lúka. Farby ťa oslepujú, vône ťa omamujú. Je to krásny zážitok. Všetko sa práve rodí, zobúdzajú a ty si pri tom. Ideš navštíviť poslov jari, ktorí ťa už netrpezlivo očakávajú, aby ti odhalili kúsok zo svojho sveta. Naber rýchlosť, chuť a fantáziu a rozlet sa za nimi!

Tak, ako sa cez Veľkú noc hľadajú po záhrade vajíčka a zbierajú sa sladkosti do košíkov, tak aj ty si zober svoj košíček a pozbieraj si indície, ktoré ti pripravili siedmi poslovia jari. Pomôže ti pri tom včielka, ktorá ťa bude sprevádzať z kvietka na kvietok.

1. Prvý deň

Zaletel/la si na prvý kvietok, keďže je úplne prvý a toto je tvoj prvý deň, aj on dostal svoje meno podľa toho, že sa po zime zobúdzajú medzi prvými a volá sa PRVOSIENKA. Je to liečivá rastlina s kučeravými lístkami a drobnou skupinkou zlatožltých kvietkov. Prediera sa spod zeme, aby ju ohriali prvé slnečné lúče. Keď jej trošku pomôžeš, prezradí ti prvú indíciu. Stačí, ak napíšeš meno autora a názov knihy, ktorú si si vybral/la, že ti ju budú počas Týždňa hlasného čítania čítať.

meno autora

názov knihy

indícia

2. Druhý deň

Zima bola dlhá a mrazivá. Snehu bolo neúrekom. Jar však dorazila a s ňou prichádza aj jej druhý posol, SNEŽIENKA. Zhadzuje zo seba posledné snehové vločky a vo svojom krásnom snehobielom klobúčiku má pre teba prichystanú druhú indíciu. Stačí, ak odpovieš na jej otázku.

Ako sa volá rok druhý mesiac v roku?

Odpoveď:

indícia

3. Tretí deň

Dve indície už máš v košíku a letíš k indícii tretej. Blížiš sa k malej fialovej kráske, ktorá má meno FIALKA. Už kedysi dávno jeden lekár povedal, že jeden jarný deň bez vône fialky je stratený deň. Privoňaj si z jemnej vône a pamätaj, že hoci je jasné, ako získala svoje meno, v prírode sa môžeš stretnúť aj s jej bielymi či modrými voňavými sestričkami. Je to pekná „fialková rodinka“ a má pre teba nachystanú aj peknú otázku a za ňu peknú indíciu.

Ako sa volá domček pre včielky?

Odpoveď:

indícia

4. Štvrtý deň.

A už sme skoro za polovicou našej cesty, fialky ťa vyprevadili a ty opäť letíš ďalej a ďalej. Zrazu ťa omámi silná vôňa. Obzrieš sa a vidíš krásny žltý kvet. Vzpriamená stonka, úzke listy a veľký kvet. Kníše sa vo vetríku a takto sa ti predstavuje: „Som ten najkrajší a najvoňavejší a najžiarivejší zo všetkých a volám sa NARCIS.“ Zdá sa ti trošku namyslený? Možno..., ale taký je štvrtý posol jari. Tvoju indíciu má dobre schovanú a len tak ti ju neprezradí. Najprv mu odpovedz na otázku.

Aký je rozdiel medzi stromom a kríkom?

Odpoveď:

indícia

5. Piaty deň.

Spočítaj si svoje indície. Už ti chýbajú len tri. Poznáš už odpoveď na našu otázku? Ešte nie? Tak sa rýchlo vyber k poslovi číslo päť. Je to kvietok s krásnou hlávkou, farby strieda jedna radosť, najkrajší je v záhonoch, kde dokáže ukázať celú paletu farieb. Stačí si len vybrať. Volá sa TULIPÁN. Pritúli si ťa svojimi širokými voskovými listami, pod ktorými má pre teba ukryté ďalšie slovíčko, ktoré hľadáš.

Nakresli na kus čistého papiera svoju predstavu krásne rozkvitnutej lúky alebo záhrady. Čo by ti v nej nemalo chýbať? Nechaj svoju fantáziu letieť.

indícia

6. Šiesty deň

Túliaci sa tulipán sa lúči a teba čaká ďalší kvietok. Už si skoro na druhom konci jarnej lúky, ale stále ti ešte niečo chýba. A práve v tom ti pomôže šiesty posol jari, NEZÁBUDKA. Kvietky drobné, nenápadné, belasé, biele či ružovkasté. Máva ti na pozdrav, pri jazierku v tóni sa skrýva. Volá na teba: „Nezabudni na mňa, aj ja pre teba niečo mám ...!“ Zleť k nej a ona ti prezradí šiestu indíciu. Odpovieš jej na otázku?

Krídelká má oblečené, navštevuje kvietky nemé. Čo je to?

Odpoveď

indícia

7. Siedmy deň

A je tu cieľ! Už len posledné slovo a môžeš začať skladať citát. Nezábudka ťa posielala k poslednej kráske na tejto jarnej ceste, ktorá sa volá SEDMOKRÁSKA. Zdalo by sa, že tých krások bude sedem, ale je to jeden malý kvietok, ktorého drobné biele či ružovkasté okvetné lístky sa krútia okolo žltého „bruška“. Sú krásne na sedem spôsobov a je len na tebe, či ich objavíš. Keď uhádneš odpoveď na poslednú otázku, získaš aj poslednú chýbajúcu indíciu.

Teplé slnko svieti,
lúkou bežia deti.
Pri veselej pesničke
skáču v mäkkej trávičke.
Bosé nôžky majú,
radostne sa hrajú

A na konci našej jarnej cesty, popros rodičov aby Ti slúbili, že spolu pôjdete do lesa na mäkkú lúku a budete dýchať vôňu lesa ☺

A my všetci sa už veľmi tešíme do našej školy v prírode, lebo tam budeme všetci spolu voňať lúčne kvietky ☺

indícia

Tak, milý jarný letec, včielka s tebou preletela ponad lúku a ukázala ti kúsok zo svojho sveta. Šťastlivo si pristál/la opäť na zemi a v košíku máš nazbieraných všetkých sedem indícií/slov, a tak ti istotne nebude robiť problém vysypať slovíčka z košíčka a zoradiť ich tak, aby si poskladal citát o knižkách.

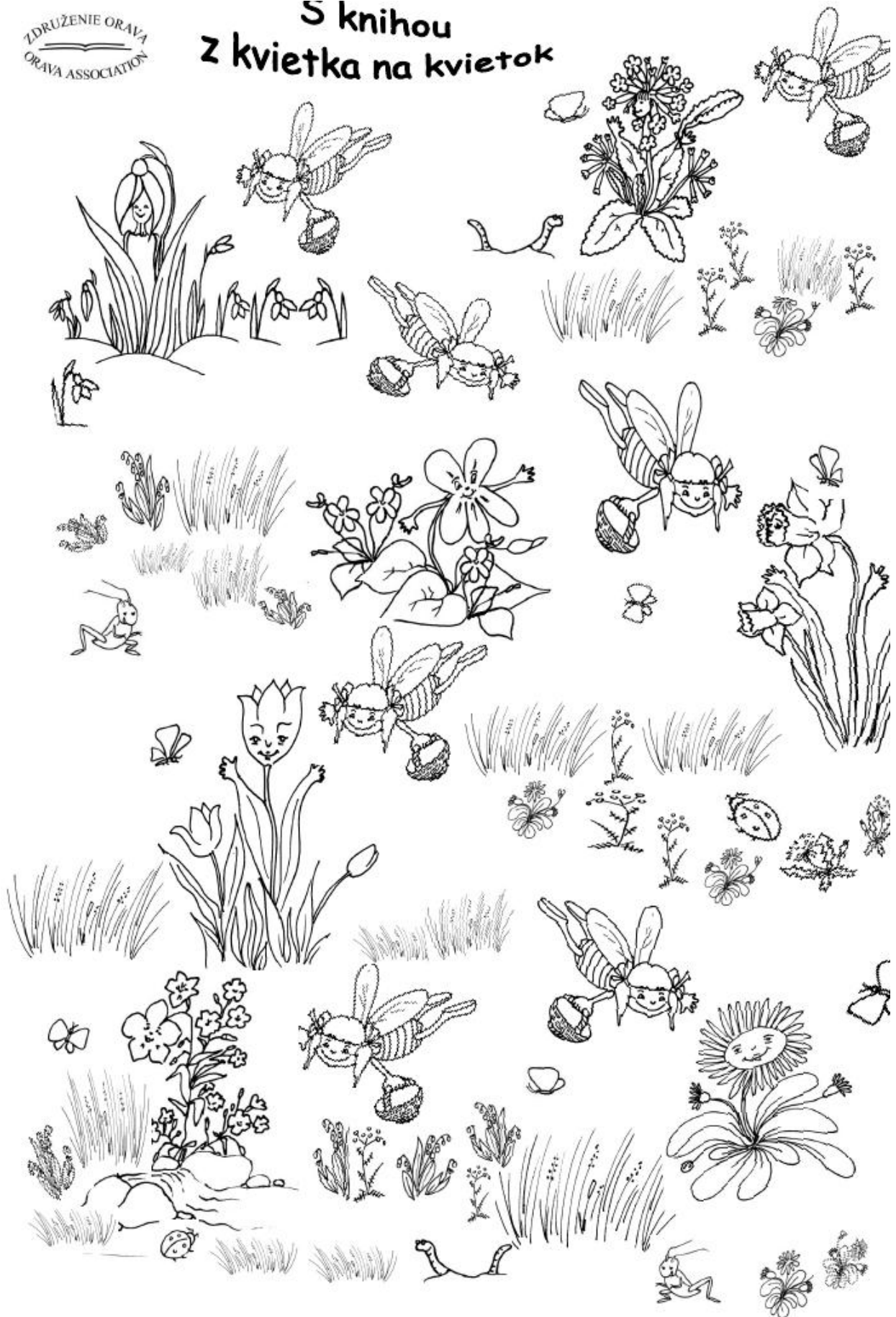
Znenie citátu

Autor citátu: anglický spisovateľ John Ruskin

Vymaľovávanka: S knihou z kvietka na kvietok

S knihou Z kvietka na kvietok

Týždeň hlasného čítania

Certifikát

ZDRUŽENIE ORAVA
ORAVA ASSOCIATION

Príloha3 Týždeň hlasného čítania 3

S knihou z rozprávky do rozprávky

Milý „hlasný“ čitateľ a čitateľka,

vitaj po roku opäť medzi nami, ktorí sa už nevieme dočkať nových príbehov, úloh a záhad. Tento rok budeš putovať z rozprávky do rozprávky. Stretnieš sa s rôznymi postavičkami, ktoré poznáš, budeš hádať hádanky a vyfarbovať obrázky. Veríme, že k rozlúšteniu našich otázok a úloh ti pomôžu rodičia, súrodenci, starí rodičia, kamaráti či iní dospelí. Stačí, ak ti každý deň prečítajú kúsok z knižky, ktorú si vopred spolu vyberiete. Ich hlavnou úlohou bude **čítať ti aspoň 15 - 20 minút denne** počas siedmich dní. Každý deň uhádneš jedno písmenko, ktoré ti pomôže poskladať hádanku. Zabavia ťa ja krásne vmaľovávanky známych rozprávok. Po siedmich dňoch čítania, po splnení všetkých úloh a po správnom uhádnutí citátu, odovzdaj hrací plánik svojej pani učiteľke, ktorá ti odovzdá **certifikát**

A teraz už len...

Prajeme Vám krásne a zábavné čítanie a hranie s písmenkami a obrázkami.

1. Prvý deň

Určite máš doma veľa kníh, v ktorých si len tak listuješ a pozeráš obrázky, alebo Ti z nej Tvoji rodičia čítajú. Vyberte si spolu jednu knižku, ktorú budete čítať počas Týždňa hlasného čítania. Ak napíšeš názov knižky, získaš prvé písmenko z hádanky a môžeš si vymaľovať obrázok z rozprávky č. 1

NÁZOV KNIHY: -----

Prvé písmeno z hádanky-----

2. Druhý deň

Včera Ti rodičia alebo súrodenec prečítali prvú rozprávku, uhádol/la si hádanku a získal prvé písmeno. Dnes Ťa čaká druhá otázka.

Vieš ako sa volá ujo alebo teta, ktorý píše knihy pred deti aj dospelých?

Ak si odpovedal správne, tak ti rodičia povedia ďalšie písmeno z hádanky a môžeš si vymaľovať obrázok s číslom 2.

Kto píše knihy pre deti aj dospelých.....

Druhé písmeno z hádanky.....

3. Tretí deň

Dve indicie už máš a blížiš sa k tretej. Včera si si vymaľoval/ la obrázok číslo 2. Vieš z ktorej rozprávky bol obrázok?

Ak si odpovedal/la správne rodičia Ti povedia ďalšie písmeno z hádanky a môžeš si vymaľovať obrázok číslo 3.

Názov rozprávky z omaľovávkanky.....

Tretie písmeno z hádanky-----

4. Štvrtý deň.

A už sme skoro za polovicou našej cesty Rozprávkovou krajinou. Vieš názov rozprávky v ktorej bol lietajúci koberec? Ak si uhádol, nájdi v omaľovávkách takú rozprávku a vyfarbi ju.

Názov rozprávky.....

Štvrté písmeno z hádanky-----

5. Piaty deň.

Dúfam, Že sa Ti páči čítanie s rodičmi. Dnes je už piaty deň z nášho spoločného týždňa čítania.

Vieš ako sa volajú piesne, ktoré sa spievajú deťom pred spaním? Ak si správne uhádol, môže Ti dnes tvoj rodič takúto uspávaciu pieseň zaspievať. Krásne sničky...a možno ti budú svietiť hviezdičky aj mesiačik, ktoré nájdeš v omaľovánke.

Ako sa volá pieseň, ktorá sa spieva deťom pred spaním.....

Piate písmeno z hádanky-----

6. Šiesty deň

Už vieš, že pred spaním sa spievajú uspávanky. Sú to piesne s pomalou melódiou, ktoré sa spievajú potíchučky, aby dieťa pri nich zaspinkalo. Ak ideš do školy v prírode, tak vieš, že jedna pani učiteľka Vám bude spievať každý večer uspávanky.

Daj hádanku rodičovi, že či to uhádne, ak nie tak mu pomôž začiatočným písmenom jej mena

N

Ak rodičia uhádli jej meno, získali ste ďalšie písmeno z hádanky

Šieste písmeno z hádanky-----

Vyfarbi si obrázok číslo 6

7. Siedmy deň

A je tu cieľ! Už len posledné písmenko a môžeš poskladať celú hádanku.

Nakresli na čistý papier rozprávku, ktorú Ti čítali rodičia počas Týždňa hlasného čítania.

Obrázok si vystavíme aj v škôlke a budeme sa všetci rozprávať o krásnych zážitkoch z čítania.

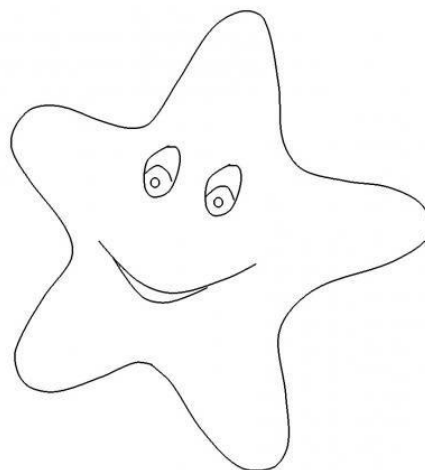
Siedme písmeno z hádanky -----

Teraz už keď máš všetkých sedem písmen môžeš doplniť vetu

Knihy je môj najlepší - - - - -

OMALOVÁVANKY PRE RADOSŤ

Týždeň hlasného čítania 2013

WWW.DZERS.NARASY.INFO

Obrázok č. 2

Obrázok č. 1

Obrázok č. 6

Obrázok č. 3

S KNIHOU Z Rozprávky do rozprávky

Pokyny pre rodiča

Hrací plán je rozvrhnutý do siedmich úsekov, ktoré predstavujú sedem dní. Každý deň počas jedného týždňa si môže dieťa, ktorému rodič alebo iný dospelý aspoň 15 - 20 minút čítal, vyfarbiť jeden obrázok a splniť jednu úlohu. Za každú správnu odpoveď im vy povieme jedno písmenko, ktoré si dieťa zapíše na vyznačenú časť plánu.

Postupne sa prenesiete celým týždňom, zapíšete si sedem písmen a uhádnete hádanku – slovo citátu. Dieťa si môže písmenká, ale aj slovo podľa vzoru prepísať samé. Po poskladaní citátu venujte dostatočný čas rozprávaniu o citáte. Porozprávajte sa s deťmi, čo si myslia, že tento citát znamená a spoločnými silami dospejte k samotnému významu.

Prosíme po týždni vrátiť hrací plánik aj so všetkými náležitosťami do MŠ na základe ktorého vaše detičky dostanú Certifikát.

Prajeme Vám veľa krásnych spoločných chvíľ.

Indície:

8. deň – P

9. deň - R

10. deň – I

11. deň – A

12. deň – T

13. deň - E

14. deň – Ľ

CITÁT

Kniha je náš najlepší priateľ.

Týždeň hlasného čítania

2013

C E R T I F I K Á T

Meno _____

Príloha č.4 Dotazník pre deti a rodičov

DOTAZNÍK správnej RODINY, KTORÁ ČÍTA DEŤOM / pre rodičov a ich deti/

1. **Kupujú Ti rodičia knihy?**
 - a/ často ☺
 - b/ raz do roka !
 - c/ nekupujú ☹

2. **Chodíte do knižnice?**
 - a/ pravidelne ☺
 - b/boli sme v knižnici !
 - c/ nikdy sme v knižnici neboli ☹

3. **Kupujú Ti rodičia detské časopisy?**
 - a/ pravidelne ☺
 - b/ príležitostne !
 - c/ nekupujú ☹

4. **Máte „zavedený“ rituál čítania pred spaním?**
 - a/ áno ☺
 - b/ čítame pred spaním sem-tam !
 - c/ nie ☹

5. **Majú rodičia svoju obľúbenú knihu z detstva?**
 - a/ áno ☺
 - b/ áno, len si neviem spomenúť jej názov !
 - c/ nie ☹

6. **Vieš názov knihy, ktorú teraz čítate**
 - a/ áno ☺
 - b/ neviem si spomenúť !
 - c/ nečítame teraz nič ☹

ODPOVEDE: / spočítajte koľko máte ☺/

odpoved' ☺ > 6-5 krát-----.> **SRÁVNÁCKA** čitateľská rodina

odpoved' ☺ 4- 3 krát -----.>
SPRÁVNÁCKA čitateľská rodina

TROŠKU sa polepšíme a budeme

odpoved' ☺ 2 krát **MAMI, OCI** čítaj mi!